

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมินโครงการ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 บัญญัติไว้ในมาตรา 70 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทำให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา สำหรับรัฐบาลให้ความสำคัญต่อการวิจัยการพัฒนาต่อยอดและการสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การผลิตและบริการที่ทันสมัยด้วยการสนับสนุน การเพิ่มค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาของประเทศเพื่อก้าวไปสูเป้าหมายให้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 1 ของรายได้ประชาชาติเร่งเสริมสร้างสังคมนวัตกรรมโดยส่งเสริมระบบการเรียน การสอน สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2557 : 14-15) และนโยบายการบริหารจัดการอาชีวศึกษาด้านคุณภาพ การเรียนการสอนวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้สู่การเป็นผู้ประกอบการ ส่งเสริม การพัฒนานวัตกรรมผู้เรียนและผู้สอน ส่งเสริมนวัตกรรมในการจัดการอาชีวศึกษา (สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2558)

การวิจัยเป็นกระบวนการศึกษาให้ได้องค์ความรู้ใหม่ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์นำไปใช้ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ หรือพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2546 : 1) กล่าวว่า การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในสิ่งที่ต้องการศึกษา มีการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดระเบียบข้อมูล การวิเคราะห์และตีความหมายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ ให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้อง และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2547 : 45) กล่าวว่า การวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์หรือทดลองอย่างมีระบบ โดยใช้อุปกรณ์หรือวิธีการค้นหาข้อเท็จจริง หรือค้นหาหลักการสำหรับนำไปใช้ตั้งกฎ ทฤษฎี หรือแนวทางปฏิบัติส่วนนวัตกรรมเป็นการนำความรู้ ความคิดสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างหรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์ การบริหารกระบวนการผลิตใหม่ การปรับปรุงเทคโนโลยี การแพร่กระจายเทคโนโลยี และการใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์และเกิดผล พวงทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้านักดล เหลืองภิรมย์ (2557 : 14) กล่าวว่า นวัตกรรมเป็นความสามารถในการใช้ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะและประสบการณ์ ทางเทคโนโลยีหรือการจัดการมาพัฒนาและผลิตสินค้าใหม่ กระบวนการผลิตใหม่หรือการบริการใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดโดยรวมถึงการปรับปรุงเทคโนโลยี การซื้อเทคโนโลยี การแพร่

กระจายเทคโนโลยีการใช้เทคโนโลยี การออกแบบผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรมและวิศวกรรม รวมทั้งการนำระบบการฝึกอบรมมาใช้ให้เกิดการทำนวัตกรรม ส่วนสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2550 : 3) กล่าวว่า นวัตกรรมเป็นการผลิตการเรียนรู้ การจัดการความรู้ และการใช้ประโยชน์จากความคิดใหม่ เพื่อให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงการสร้างผลิตภัณฑ์ การบริหาร กระบวนการผลิตใหม่ การปรับปรุงเทคโนโลยี การแพร่กระจายเทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์และเกิดผลพวงทางเศรษฐกิจและสังคม

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการวิจัยเป็นกระบวนการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ หรือกระบวนการเสาะแสวงหาความรู้ เพื่อตอบปัญหาที่มีอยู่อย่างเป็นระบบและมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ส่วนนวัตกรรมเป็นการผลิต การเรียนรู้การจัดการความรู้และการใช้ประโยชน์จากความรู้ ความคิดใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการสร้างผลิตภัณฑ์ การบริหาร กระบวนการผลิตใหม่ การปรับปรุงเทคโนโลยี การแพร่กระจายเทคโนโลยี และการใช้เทคโนโลยี จะเห็นได้ว่านวัตกรรมเกิดจากองค์ความรู้ใหม่หรือความคิดใหม่ สิ่งเหล่านี้มาจากระบวนการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่หรือองค์ความรู้ใหม่เกิดจากการวิจัยนั่นเอง ดังนั้นสรุปได้ว่าทั้งการวิจัยและนวัตกรรมเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันคือการวิจัยทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งในปัจจุบันการวิจัยทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ สำหรับการพัฒนางานองค์การมีความสำคัญมากทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้วิทยาลัยเทคนิคเดชอุดมเป็นสถานศึกษาหนึ่งของภาครัฐที่ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ และสร้างผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีใหม่สู่เทคโนโลยีสังคมต่อไป

แต่ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ด้านการอาชีวศึกษาระหว่างวันที่ 26-28 กรกฎาคม 2555 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สมศ. (2555 : 24-27) ผลการประเมินในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 90.69 ระดับคุณภาพดีมาก โดยในกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 4 ผลงานที่เป็นโครงการทางวิชาชีพหรือสิ่งประดิษฐ์ ของผู้เรียนที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ ผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 52.14 คิดเป็นคะแนน 2.61 ระดับคุณภาพ พอใช้กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลงานที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยของครูที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 52.90 คิดเป็นคะแนน 2.65 ระดับคุณภาพ พอใช้ นอกจากนี้คณะผู้ประเมินยังได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ ควรสร้างแรงจูงใจ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนและครูผู้สอนเห็นความสำคัญของการนำความรู้ไปสู่การพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานโดยการเริ่มต้นจากกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่เน้นให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นทีม และเข้าร่วมโครงการประกวดต่าง ๆ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน จากผลการประเมินดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าบุคลากรนักเรียนยังขาดการส่งเสริมสนับสนุน รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจ เพื่อกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เนื่องจากถ้าบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ และสามารถทำการ

วิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยในการจัดการเรียนการสอน จะทำให้ผู้สอน ผู้เรียน ชุมชนและประเทศชาติได้ประโยชน์หลายประการ

นัทธมน ธีระกุล (2557 : 16) กล่าวว่า การวิจัยช่วยให้ได้รับความรู้ใหม่ ทั้งทางทฤษฎี และปฏิบัติ ช่วยพิสูจน์หรือตรวจสอบความถูกต้องของกฎเกณฑ์ หลักการและทฤษฎีช่วยให้เข้าใจสถานการณ์ปรากฏการณ์และพฤติกรรม ช่วยแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ช่วยการวินิจฉัย ตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม ช่วยปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยปรับปรุงพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ และวิถีการดำรงชีวิตให้ดียิ่งขึ้น และบุญเจิด โสภณ (2558 : 4) กล่าวว่า การวิจัยเป็นกิจกรรมพัฒนาปัญญาเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่นุชนุชย์เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิถีการดำรงชีวิตในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมให้ดียิ่งขึ้น การวิจัยจึงมีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศในหลายด้าน

นภดล เหลืองภิรมย์ (2557 : 14) กล่าวว่า นวัตกรรมเป็นความสามารถในการใช้ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะและประสบการณ์ทางเทคโนโลยีหรือการจัดการ มาพัฒนาและผลิตสินค้าใหม่ กระบวนการผลิตใหม่หรือการบริการใหม่ซึ่งตอบสนองความต้องการของตลาดโดยรวม ทั้งการปรับปรุงเทคโนโลยี การซื้อเทคโนโลยี การแพร่กระจายเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยี การออกแบบผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรมและวิศวกรรม รวมทั้งการนำระบบการฝึกอบรมมาใช้ก่อให้เกิดนวัตกรรม ส่วนสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2550 : 3) กล่าวว่า นวัตกรรมเป็นการผลิต การเรียนรู้ การจัดการ ความรู้ และการใช้ประโยชน์จากความคิดใหม่ เพื่อให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงการสร้างผลิตภัณฑ์ การบริหารกระบวนการผลิตใหม่ การปรับปรุงเทคโนโลยี การกระจายเทคโนโลยีและการใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ เกิดผลพวงทางเศรษฐกิจและสังคม และวุฒิพงษ์ ภักดีเหล่า (2554 : 9) กล่าวว่า นวัตกรรมเป็นการนำความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ มาใช้ในการสร้างหรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์ บริการ กระบวนการจัดการและสิ่งอื่น ๆ ซึ่งทำให้เกิดสิ่งใหม่เพื่อตอบสนอง ความต้องการของลูกค้า และตลาดโดยนวัตกรรมนี้จะเป็นตัวสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและ ผลกำไรให้กับองค์กรในระยะยาว

นวัตกรรมมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กร การแข่งขันในปัจจุบัน เน้นไปที่การสร้าง ความได้เปรียบทางการแข่งขันจากความแตกต่าง และถือเป็นเอกลักษณ์ขององค์กรธุรกิจที่มีความสำคัญมากขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในการสร้างความแตกต่างที่ล้ำสมัยไม่เหมือนใคร คือการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำไปบรรจุในสินค้าและบริการของธุรกิจ โดยการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ นั้นนับเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นมากขึ้นและเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของธุรกิจปัจจุบัน ทำให้ผู้บริหารทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น เพราะถ้าส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรม ในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมนำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขันได้แท้จริงและคุ้มค่ากับการลงทุน (ธีรยุทธ วัฒนาสุโขโชค และคณะ. 2548 : 17) ส่วน อรอนงค์ โรจน์วัฒนบุลย์ (2554 : 54-55) กล่าวว่า นวัตกรรมเป็นกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะทางการแข่งขัน

ที่มากยิ่งขึ้น และเมื่อองค์การสามารถสร้างนวัตกรรม พร้อมทั้งมีการจัดการที่ดีในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการตลาด การเงิน การผลิต และด้านอื่นที่เกี่ยวข้องได้แล้ว จะทำให้องค์การสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้เป็นอย่างดี และ นกตล เหลืองภิรมย์ (2557 : 1-2) กล่าวว่า นวัตกรรมและแนวคิดในการจัดการนวัตกรรมคือการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเพื่อการเจริญเติบโตที่ยั่งยืนเป็นเป้าหมายของทุกประเทศในระบบเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน รวมทั้งประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศที่กำลังพัฒนา และประเทศที่ยังล้าหลังในระบบเศรษฐกิจโลก ในอดีตนักเศรษฐศาสตร์กำหนดให้ปัจจัยทางด้านทุน แรงงาน และ ทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจ เรียกว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยที่สำคัญอื่น ๆ ที่อยู่นอกกรอบการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เช่น ความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างทางสังคมตลอดจนการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าปัจจัยทางด้านทุน แรงงาน และทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคการพัฒนาอุตสาหกรรมและยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้ความสำคัญของปัจจัยที่อยู่นอกกรอบ การพัฒนาเศรษฐกิจในอดีตมีความสำคัญมากขึ้นตามลำดับและในอนาคตเชื่อว่าน่าจะมีสำคัญมากกว่าปัจจัยหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจ จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับความอยู่รอด ความเจริญก้าวหน้าขององค์กรไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน เนื่องจากการวิจัยหรือนวัตกรรมมีประโยชน์ต่อองค์กรหลายประการ การจัดทำโครงการสิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้คือการประเมินโครงการ เนื่องการประเมินโครงการเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกแนวทางว่า โครงการดังกล่าวเป็นอย่างไร ควรปรับปรุงพัฒนาโครงการต่อหรือยกเลิกโครงการ เยาวดี ราชัยกุลวิบูลย์ศรี (2551 : 93-95) กล่าวว่า ประโยชน์ของการประเมินโครงการมีหลายประการ ได้แก่ ผลการประเมินช่วยให้โครงการเป็นที่ยอมรับและเป็นที่น่าเชื่อถือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ถือเป็นการรับรองคุณภาพของโครงการ ช่วยให้ผู้สนับสนุนด้านเงินทุนได้รับทราบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการ โดยอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์จากสภาพการณ์ที่เป็นจริง ช่วยให้ข้อมูลซึ่งเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้เห็นความสำคัญของแต่ละโครงการตามลำดับก่อนหลัง โดยสามารถทราบได้ว่าโครงการใดมีความจำเป็นเร่งด่วนกว่าทั้งนี้ช่วยแก้ปัญหาในการคัดเลือกโครงการ ช่วยให้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้รับบริการข้อมูลประเภทนี้ ทำให้ทราบถึงข้อจำกัดและปัญหาในการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาปรับปรุงโครงการ ตลอดจนเพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธที่ดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ ช่วยให้ทราบถึงผลผลิตของโครงการในด้านที่พึงประสงค์ และด้านที่ไม่พึงประสงค์ควบคู่กันไป ส่วน พิสนุ พองศรี (2553 : 36) กล่าวว่า การประเมินโครงการเป็นแนวทางหรือวิธีการที่จะนำไปสู่ปรากฏการณ์ที่ต้องการจะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีระบบ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและกิจกรรมไว้ ทำให้การกำหนดลำดับขั้นตอนของกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการ

ต่อเนื่องสอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดทรัพยากรและมีประสิทธิผลทำให้เกิดการประสานระหว่างผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้องไม่ให้เกิดกิจกรรมบางอย่างขาดหายไป หรือซ้ำซ้อนกันทำให้เกิดการประเมินผลอย่างมีขั้นตอน และมีคุณภาพที่ดี ทำให้ได้สารสนเทศจากการประเมินที่เป็นประโยชน์และ สมคิต พรหมจ้อย (2552 : 30) กล่าวว่า ประโยชน์ของการประเมินโครงการ ช่วยให้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินโครงการตลอดจนตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรม ช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ มีความชัดเจน ช่วยให้ออกหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินโครงการต่อไป ช่วยให้ข้อมูลที่จะบอกถึงประสิทธิภาพการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไรเป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติโครงการ เพราะการประเมินโครงการด้วยตนเอง จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อยและนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นมีความครอบคลุมเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ลำดับขั้นตอนของกิจกรรมเป็นไปตามลำดับที่จะเอื้อต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงไร

จากความเป็นมาปัญหาและความสำคัญดังกล่าวผู้ประเมินโครงการในฐานะผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพครูและนักเรียน จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการทำวิจัยนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดมขึ้น เพื่อส่งเสริมสนับสนุนครูและนักเรียนได้พัฒนาตนเองและยกระดับตัวบ่งชี้ที่ 4 ตัวบ่งชี้ที่ 5 ให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น และในระหว่างการทำนิพนธ์ตามโครงการดังกล่าว ผู้ประเมินโครงการได้มีการวางแผนการกำกับติดตาม รวมถึงการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องจนสิ้นสุดโครงการผู้ประเมินได้ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการเป็นการตรวจสอบว่าโครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใดและเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานต่อไป อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทำให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมการทำวิจัย นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด โดยใช้ทฤษฎี CIPPIEST MODEL ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (D. L. Stufflebeam) โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้านหลัก ดังนี้

- 1) ด้านสภาวะแวดล้อม 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต

1.3 คำถามของการประเมินโครงการ

โครงการส่งเสริมการทำวิจัย นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม ในครั้งนี้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ และเพียงใด

1.4 ขอบเขตของการประเมินโครงการ

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครูผู้สอนวิชาโครงงานและครูที่ปรึกษาการทำโครงงาน จำนวน 65 คน รวม 70 คน และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 และ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 รวมทั้งสิ้น 778 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 70 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง นักเรียน จำนวน 383 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด (2554 : 42-43)

1.4.2 รูปแบบการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการส่งเสริมการทำวิจัย นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดมครั้งนี้ ผู้ประเมินประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPPIEST MODEL มีลักษณะเป็นแบบประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ แบ่งการประเมินออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ และระยะที่ 2 ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้ว 1 ปี โดยประเมินโครงการใน 4 ด้าน ได้แก่

1.4.2.1 การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม เป็นการประเมินเกี่ยวกับหลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมายการเตรียมการภายในโครงการ

1.4.2.2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้าเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ว่าปัจจัยที่กำหนดไว้ในโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่กิจกรรม/แบบ/ทางเลือกที่ได้เลือกสรรแล้วที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความเป็นไปได้และเหมาะสมเพียงใด

1.4.2.3 การประเมินด้านกระบวนการ เพื่อหาข้อดี และข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ และเป็นการกำหนดไว้ และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการ

1.4.2.4 การประเมินด้านผลผลิต เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไร เกิดผลกระทบอื่นใดบ้างหรือไม่และดูผลสำเร็จของโครงการใน 4 ด้านได้แก่

1) ด้านผลกระทบเป็นการประเมินว่าสิ่งที่ผู้รับผลประโยชน์ ได้รับเกินไปกว่าเป้าหมาย ความต้องการที่จะได้รับตอบสนองตามความต้องการจำเป็นนั้นคืออะไรบ้างจะเป็นไปในทางบวกหรือทางลบล้วนแต่เป็นผลกระทบ

2) ด้านประสิทธิผลเป็นการประเมินผลว่าโครงการหรือสิ่งแทรกแซงบรรลุตอบสนองความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้ได้รับผลประโยชน์ได้อย่างครอบคลุมหรือไม่

3) ด้านความยั่งยืนเป็นการประเมินว่าแนวทางการปฏิบัติอย่างเป็นระบบหรือเป็นทางการโดยที่ประสบความสำเร็จไปใช้รวมถึงวิธีการในการรักษาความสำเร็จของโครงการ

4) ด้านการถ่ายทอดส่งต่อเป็นการประเมินว่ามีการนำโครงการหรือสิ่งแทรกแซงที่ประสบความสำเร็จไปประยุกต์หรือปรับปรุงใช้ในที่อื่นหรือไม่

1.4.3 ระยะเวลาการประเมินโครงการ

พฤษภาคม 2558 - เมษายน 2560

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 โครงการ หมายถึง โครงการส่งเสริมการทำวิจัย นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม

1.5.2 การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกแนวทางว่าโครงการดังกล่าวเป็นอย่างไรควรปรับปรุงพัฒนาโครงการต่อหรือยกเลิกโครงการ โดยการนำรูปแบบจำลองซิป CIPPIEST MODEL ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม มาทำการประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่

1.5.2.1 การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับหลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมายการเตรียมการภายในโครงการ

1.5.2.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับบุคลากรสถานที่งบประมาณการบริหารจัดการ

1.5.2.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน การนิเทศ กำกับติดตาม และการประเมินผล

1.5.2.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามโครงการที่เกิดขึ้นกับนักเรียน นักศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ

1.5.3 นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3

1.5.4 นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม ในปีการศึกษา 2559

1.5.5 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม

1.5.6 ครู หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนวิชาโครงการและผู้ที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาการทำโครงการของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม ในปีการศึกษา 2559

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ผลการประเมินโครงการเป็นข้อมูลสำหรับพัฒนาครู นักเรียน นักศึกษาและปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการอย่างต่อเนื่อง

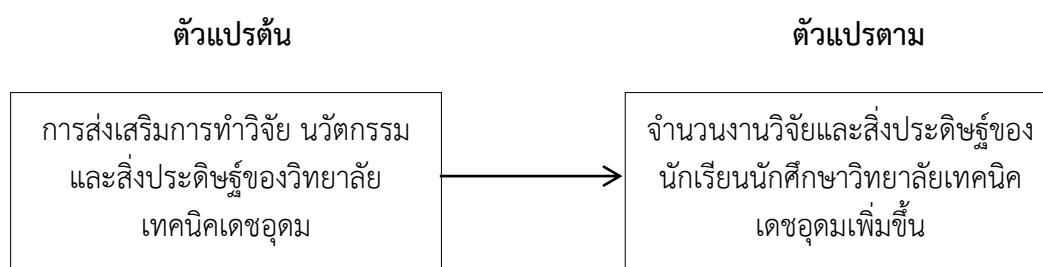
1.6.2 ผลที่ได้จากการประเมินโครงการเป็นความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานใหม่ได้

1.6.3 ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลการประเมินโครงการไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.6.4 ผลที่ได้นำเสนอต่อผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อรับการส่งเสริมสนับสนุนรวมทั้งชุมชน และสังคมเพื่อนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

1.7 กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

ผู้ประเมินได้กำหนดกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ ดังภาพที่ 1-1

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ